

Αποσπάσματα

Ⓛ Αυτός εδώ ο κύριος δεν ξέρει τίποτα από πουκάμισο. Τι στο διάολο διευθύνει ένα εργοστάσιο υποκαμίσων; Εσύ, Ρόαν, για να καταλάβεις ότι ένα πουκάμισο είναι σκάρτο, θα πρέπει να δεις μια τρύπα σαν την παλάμη σου. Καταστρέφεις αυτό το εργοστάσιο και τον εαυτό σου και μας, επειδή δεν έχεις ιδέα γι' αυτή τη δουλειά κι επειδή δεν ακούς κι αυτούς που ξέρουν. Μπορεί στο μπλα-μπλα για την παραγωγή, τα ποσοστά ή τα συμβόλαια να μην σε φτάνει κανείς, αλλά δε δίνεις δεκάρα, ούτε για τη δουλειά την ίδια ούτε για μας. Υπάρχει κάτι που ν' αγαπάς σ' αυτό το εργοστάσιο; Δεν υπάρχει. Γι' αυτό πάει κατά διαόλου (ΕΛΕΝ).

Ⓛ Μωρέ όσο και να συζητάμε και να παλεύουμε, πάντα θα είμαστε από κάτω. Θ' αλλάξει μήπως τίποτα, αν κάνουμε κάτι; Όχι. Το ξέρεις αυτό, Ρεβέκα, όπως το ξέρω κι εγώ. Με το ένα χέρι μάς τα δίνουν και με το άλλο μάς τα παίρνουν. (Παύση). Αι στο καλό, θα σκεφτώ γι' αυτά αύριο (ΟΥΝΑ).

Ⓛ Είσαι μεγάλη γυναίκα, Έλεν. Μπορείς να τα βάλεις με όλους και με όλα, και μπορείς να λες ό,τι σου κατέβει. Μας κουβάλησες εδώ χωρίς να σε νοιάζει τι θα πληρώσουμε γι' αυτό. Όχι μόνο εμείς αλλά και όλοι αυτοί που τους κλείδωσες έξω από το εργοστάσιο. Να θυμάσαι όμως ένα πράγμα. Είσαι δυνατή, αλλά αυτό δε σου δίνει το δικαίωμα να μου λες και τι πρέπει να κάνω (ΒΕΡΑ).

Ⓛ Διάβασα κάτι παλιά. Δεν ήξερα τι εννοούσε, αλλά το έμαθα απ' έξω. Δεν το ξέχασα ποτέ. «Είδα μια γυναίκα που κοιμόταν. Στον ύπνο της ονειρεύτηκε ότι η Ζωή στάθηκε μπροστά της, κρατώντας ένα δώρο σε κάθε χέρι— στο ένα την Αγάπη και στο άλλο την Ελευθερία. Και είπε στη γυναίκα: Διάλεξε. Η γυναίκα περίμενε πολλή ώρα και μετά είπε: Ελευθερία. Άκουσα τη γυναίκα να γελάει στον ύπνο της». Ναι, έτσι ακριβώς: άκουσα τη γυναίκα να γελάει στον ύπνο της (ΡΕΒΕΚΑ).

Ⓛ Ποτέ δεν έχω ανέβει σε άλογο και, για να πω την αλήθεια, αν περάσει κανένα από δίπλα μου μπορεί να πεθάνω κι από το φόβο, αλλά τα βρίσκω πολύ όμορφα. Όταν τρέχουν και πηδάν εμπόδια, είναι σα να πετάνε. Θα προτιμούσα να έχω ένα άλογο παρά να παντρευτώ (ΡΟΖΜΑΡΙ).

Η Πειραματική Σκηνή συμμετέχει στην

CONVENTION THEATRALE EUROPEENNE
EUROPAEISK TEATER CONVENTION
CONVENCION TEATRAL EUROPEA
CONVENZIONE TEATRALE EUROPEA
CONVENÇÃO TEATRAL EUROPEIA
EUROPESE THEATER CONVENTIE

EUROPEAN THEATRE CONVENTION
EUROPAISCHE THEATER KONVENTION
EUROOPPALAINEN TEATTERUNIONI
EUROPEISK TEATER UNION
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ
EVROPSKA GLEDALISKA KONVENCIJA

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

ΘΙΑΣΟΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

Η Πειραματική Σκηνή ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1979, από τον θεατρολόγο Νικηφόρο Παπανδρέου, στο πλαίσιο της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Εταιρείας «Τέχνη». Από το 1986 στεγάζεται στο θέατρο «Αμαλία».

Εκτός από τη Θεσσαλονίκη, έχει δώσει παραστάσεις σε πολλές πόλεις και χωριά της Μακεδονίας και της Θράκης, στην Κρήτη, τη Ρόδο, τη Μυτιλήνη, τον Βόλο, το Ναύπλιο, την Καλαμάτα, την Πάτρα καθώς και την Αθήνα. Έχει επίσης εμφανιστεί σε ξένα φεστιβάλ, στην Αυστραλία, την Αγγλία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Αίγυπτο, τη Σουηδία, τη Νορβηγία, την Ουγγαρία και τη Σλοβενία.

Έχει ανεβάσει ως τώρα εβδομήντα πέντε έργα ελλήνων και ξένων συγγραφέων, κλασικών και σύγχρονων, ανάμεσα στους οποίους: Ευριπίδης, Αριστοφάνης, Σαίξπηρ, Γκολντόνι, Τσέχοφ, Ίψεν, Λόρκα, Μπρεχτ, Μπέκετ, Μισίμα, Ντύλαν Τόμας, Πίντερ, Ιονέσκο, Μπέργκμαν, Ρομέο, Γουέρτενμπεϊκερ, Κατρίν Ανν, Ρεζά, Κήτλυ, Μέρφυ, Φριέλ, Ταμπούρι, Τουρίνι, Μπέρνχαρντ, Φρέιν, Μακφέρσον, Καπετανάκης, Ξερόπουλος, Αναγνωστάκη, Καμπανέλλης, Λυμπεράκη, Ποντίκας, Δήμου, Μιχαηλίδου, Κεχαϊδης, Χαβιαρά. Τα τελευταία χρόνια έχει καθιερώσει το σύστημα του εναλλασσόμενου δραματολογίου.

Παράλληλα εκδίδει το περιοδικό *Θεατρικά Τετράδια*, του οποίου έχουν κυκλοφορήσει ως τώρα σαράντα δύο τεύχη.

Ο θίασος αναπτύσσει σχέσεις συνεργασίας με τον κόσμο της εκπαίδευσης, οργανώνοντας ειδικές παραστάσεις για σχολεία, σεμινάρια θεατρικής επιμόρφωσης για δασκάλους και καθηγητές, ανοιχτές πρόβες για φοιτητές κ.ά.

Έχει επανειλημμένως λάβει μέρος στις διοργανώσεις του Δήμου Θεσσαλονίκης: Γιορτές Ανοιχτού Θεάτρου και «Δημήτρια».

Από το 1994, οργανώνει κάθε χρόνο το διεθνές φεστιβάλ «Θεατρική Ανοιξη».

Από το 1996 είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Θεατρικής Σύμβασης, μιας οργάνωσης κρατικών, δημοτικών και επιχορηγούμενων θεάτρων από είκοσι χώρες της Ευρώπης.

Η Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού βάσει διετούς προγραμματισμού

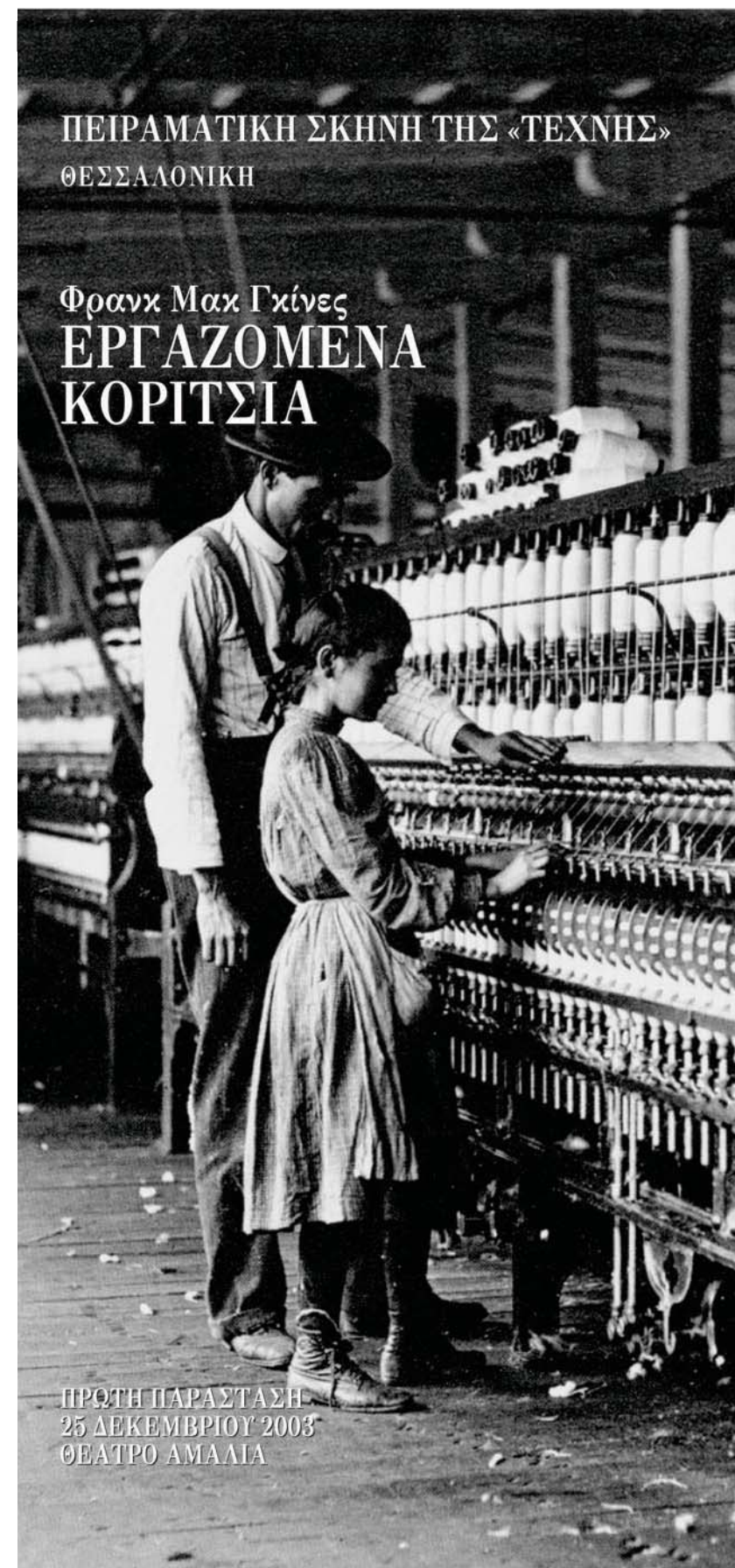

Διεύθυνση: Θέατρο «Αμαλία», Αμαλίας 71,
546 40 Θεσσαλονίκη. Τηλ. 2310.821.483, fax 2310.860.708.
e-mail: pirskini@otenet.gr

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΗΣ «ΤΕΧΝΗΣ»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Φρανκ Μακ Γκίνες ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ
25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003
ΘΕΑΤΡΟ ΑΜΑΛΙΑ

Εργαζόμενα κορίτσια

Μετάφραση: Γλυκερία Καλαϊτζή-Κορίνα Χαρίτου
Σκηνοθεσία: Γλυκερία Καλαϊτζή
Σκηνικά-κοστούμα: Λίλα Καραζώστα
Μουσική: Κώστας Βόμβολος
Φωτισμοί: Στράτος Κουτράκης
Βοηθός σκηνοθέτη: Καλλιρρόη Παπαδοπούλου
Βοηθός σκηνογράφου: Ανθή Χρυσοπούλου

Διανομή
(με τη σειρά που εμφανίζονται)

Έφη Σταμούλη: Έλεν
Ελένη Δημοπούλου: Βέρα
Άννα Κυριακίδου: Ρεβέκα
Μένη Κυριάκογλου: Ούνα
Νανά Παπαγαβριήλ: Ρόζμαρι
Κυριάκος Δανηλίδης: Ρόαν
Θανάσης Ζέρβας: Μπόνεο

Τεχνική οργάνωση παραγωγής και χειρισμός ήχων: Βασίλης Τζαφέρης.
Χειρισμός φωτισμών: Χρήστος Πραντσιδής. Τεχνική υποστήριξη: Στέφανος Σαμαρτζίδης. Σιδηροκατασκευές: Στέλιος Κανάκης. Ειδικές κατασκευές: Γιάννης Μόχλας, Κώστας Μικρούλης.

Ευχαριστούμε τη Στέλλα Μιχαηλίδου για τη βοήθειά της στην επιμέλεια της κίνησης.

Τίτλος πρωτοτύπου: *The Factory Girls*. Το έργο ανέβηκε για πρώτη φορά στο θέατρο Peacock του Δουβλίνου, στις 11 Μαρτίου του 1982. Σκηνοθεσία: Patrick Mason. Σκηνικά: Juliet Watkinson. Φωτισμοί: Tony Wakefield. Διανομή: Maureen Toal (Έλεν), Nuala Hayes (Ρεβέκα), Martina Stanley (Ρόζμαρι), May Cluskey (Ούνα), Kathleen Barrington (Βέρα), Peadar Lamb (Μπόνεο), Nicholas Grennell (Ρόαν).

Τα *Εργαζόμενα κορίτσια* παίζονται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Μέχρι σήμερα έχουν ανέβει στη χώρα μας δύο ακόμη έργα του McGuinness:

Όσο με σκέφτεσαι νύαρχω (*Someone Who'll Watch Over Me*) από το Θεατρικό Σχήμα του Λεωνίδα Λοϊζίδη στο θέατρο «Πανελλήνιο», στις 5 Μαΐου 1994, σε μετάφραση Μάιρης Ρότζερς, σκηνοθεσία Λεωνίδα Λοϊζίδη, σκηνικά-κοστούμια Δέσποινας Βολίδη. Έπαιξαν οι ηθοποιοί: Γιώργος Σπανόπουλος, Έκτωρας Καλούδης, Δημήτρης Μαύρος.

Ο μονόλογος *Ντάμα Κούπα* (*Baglady*) με την Αλέκα Παϊζή, σε μετάφραση Χριστίνας Μπάμπου-Παγκουρέλη, σκηνοθεσία Άσπας Τομπούλη, σκηνικά Σίμου Καραφίλη, κοστούμια Κλαίρ Μπρέισγουελ, μουσική Νίκου Βίττη και φωτισμούς Λευτέρη Παυλόπουλου, από τη Θεατρική Εταιρεία «Όψεις», στην αίθουσα του θεάτρου «Άπτις», στις 29 και 30 Σεπτεμβρίου 2003, στο πλαίσιο του προγράμματος *Μονόλογοι 2003* της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας.

Ο συγγραφέας

Ο Φρανκ Μακ Γκίνες γεννήθηκε το 1953 στο Bunclana της κομητείας Donegal της Ιρλανδίας, στα σύνορα, δηλαδή, με τη Βόρεια Ιρλανδία, περιοχή όπου ο απόηχος των εντάσεων μεταξύ των δύο χωρών είναι ιδιαίτερα έντονος. Ήταν το μεγαλύτερο παιδί μιας μεγάλης οικογένειας. Μεγάλωσε μαζί με πολλά ξαδέλφια στο σπίτι της γιαγιάς του και ανατράφηκε σύμφωνα με την ιρλανδική καθολική παράδοση.

Το 1970 κέρδισε μια υποτροφία για το Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου, όπου σπούδασε αγγλική και γαλλική φιλολογία και φιλοσοφία. Συνέχισε κάνοντας μεταπτυχιακές σπουδές στη μεσαιωνική φιλολογία με ειδίκευση στη μεσαιωνική σκωτσέζικη λογοτεχνία. Κατά τη διάρκεια των φοιτητικών του χρόνων, σε ηλικία 19 χρονών, είδε για πρώτη φορά στη ζωή του θεατρική παράσταση (το έργο του Μπράιαν Φρίελ *The Gentle Island*). Ένας καθηγητής του, ο Joseph Lang, τον παρότρυνε να ασχοληθεί με το θέατρο.

Μετά την ολοκλήρωση του διδακτορικού του, ο Μακ Γκίνες δίδαξε γλωσσολογία και φιλολογία σε διάφορα πανεπιστήμια. Σήμερα διδάσκει αγγλική φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου.

Κατά τη δεκαετία του 1970, ο Μακ Γκίνες ξεκίνησε τη λογοτεχνική του καριέρα γράφοντας, αρχικά, ποίηση. Ποιήματα και διηγήματά του πρωτοδημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα *Irish Press*. Αλλά η αναγνώριση ήρθε το 1982, όταν το πρώτο θεατρικό έργο του, τα *Εργαζόμενα κορίτσια*, ανέβηκε στο θέατρο Peacock, τη μικρή σκηνή του θεάτρου Abbey, σημειώνοντας μεγάλη επιτυχία.

Από τότε ασχολείται συστηματικά με το θέατρο, γράφοντας έργα που παίζονται μ' επιτυχία: *Borderlands* (1984), *Gatherers* (1985), *Observe the Sons of Ulster Marching Towards the Somme* (1985), *Baglady/Ladybag* (1985), *Innocence* (1986), *Carthaginians* (1988), *Times in It* (1988), *Mary and Lizzie* (1989), *The Bread Man* (1990), *Someone Who'll Watch Over Me* (1992), *The Bird Sanctuary* (1994), *Mutabilitie* (1997), *Dolly West's Kitchen* (1999), *Gates of Gold* (2002).

Συχνά, τα ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα του Μακ Γκίνες για τη γλωσσολογία, την ιστορία και τη μεσαιωνική λογοτεχνία είναι εμφανή στα έργα του, όπου αναμειγνύονται με στοιχεία της λαϊκής παράδοσης. Όλα αυτά, δηλαδή η ιστορία, η λογοτεχνία και η λαϊκή παράδοση, λειτουργούν σαν φίλτρα μέσα από τα οποία ο συγγραφέας αποκτά μια απόσταση από τα πράγματα, που του επιτρέπει να δει αντικειμενικότερα την κατάσταση στη σύγχρονη Ιρλανδία.

Επιπλέον, ο Μακ Γκίνες έχει διασκευάσει με μεγάλη επιτυχία μια σειρά κλασικών έργων: *Γέρομα* του Λόρκα, *Ρόσμπερσολμ*, *Πέεο Γκνντ*, *Έντα Γκάμπλερ* και *Κουκλόσπιτο* του Ίψεν, *Τρεις αδερφές* και *Θεός Βάνιας* του Τσέχοφ, *Η όπερα της πεντάρας* και *Ο κύκλος με την κιμωλία* του Μπρεχτ, *Η πιο δυνατή* του Στρίντμπεργκ, *Ο άνθρωπος με το λουλούδι στο*

στόμα του Πιραντέλο, *Η καταγίδα* του Οστρόφσκι και *Ηλέκτρα* του Σοφοκλή.

Έργα του έχουν ανεβεί στην Ιρλανδία (στα θέατρα Peacock, Team, Abbey, Gate και Druid), τη Βρετανία (National Theatre, Royal Shakespeare Company, Hampstead Theatre), σε άλλες χώρες της Ευρώπης, τις Η.Π.Α., τον Καναδά, την Αυστραλία και την Ιαπωνία.

Εκτός από θεατρικά έργα, ο Μακ Γκίνες έχει γράψει, επίσης, σενάρια για την τηλεόραση και τον κινηματογράφο, ανάμεσα στα οποία την κινηματογραφική μεταφορά του έργου του Μπράιαν Φρίελ *Χορεύοντας στη Λούνασα* (1998).

Ο Φρανκ Μακ Γκίνες έχει τιμηθεί με πολλά βραβεία, ανάμεσα στα οποία συγκαταλέγονται τα εξής: βραβείο του «πιο υποσχόμενου θεατρικού συγγραφέα» της βρετανικής εφημερίδας *Evening Standard* το 1985, για το έργο του *Observe the Sons of Ulster Marching Towards the Somme*, δύο βραβεία στο διεθνές φεστιβάλ τηλεόρασης της Πράγας το 1990 για την ταινία του *Hen House* και το Αμερικανο-Ιρλανδικό βραβείο λογοτεχνίας το 1992.

Το έργο

Τα *Εργαζόμενα κορίτσια*, όπως τα περισσότερα έργα του Μακ Γκίνες, είναι ένα δράμα φυσικού εγκλεισμού, αλλά καταγράφουν λεπτομερώς την ανάγκη αντιμετώπισης του υπαρκτού εγκλεισμού. Το έργο λειτουργεί ως μια σύγχρονη μεταφορά του αγώνα των γυναικών για ελευθερία, αυτονομία και δημιουργικότητα, μια περιγραφή της πορείας της γυναίκας προς τη συνειδητοποίηση, ενώ καταπιέζεται από ποικίλα κοινωνικά, θρησκευτικά και πολιτιστικά μηνύματα που επιχειρούν να τις επιβάλουν τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις της.

«Ήθελα», λέει ο Μακ Γκίνες, «να γράψω ένα έργο αφιερωμένο στις εργάτριες. Η μητέρα μου, οι θείες μου και η γιαγιά μου, όλες, εργάζονταν στα τοπικά εργοστάσια υποκαμίσων. Έτσι και εγώ έμαθα από μικρός να εκτιμώ ένα όμορφο, καλοφτιαγμένο πουκάμισο».

Με αφετηρία ένα καινούριο και πάντα επίκαιρο θέμα, αυτό της εργασίας, ο συγγραφέας εξετάζει με μεγάλη ευαισθησία τη γυναικεία ψυχολογία και τις σχέσεις των γυναικών μεταξύ τους. Με ιδιαίτερη διεισδυτικότητα ο Μακ Γκίνες προσεγγίζει τις ζωές αυτών των γυναικών, σκιαγραφώντας με ακρίβεια πέντε διαφορετικές, εξαιρετικά ενδιαφέρουσες, ηρωίδες.

Σ' ένα εργοστάσιο υποκαμίσων στο Ντόνεγκαλ της Ιρλανδίας, πέντε εργάτριες βρίσκονται αντιμετώπιες με την πιθανότητα απόλυσης. Όταν οι φήμες για αύξηση της παραγωγής, μισθολογικές περικοπές και απολύσεις επιβεβαιώνονται, οι πέντε γυναίκες αποφασίζουν να αντιδράσουν μ' έναν ασυνήθιστο τρόπο. Κατά τη διάρκεια της πρωτότυπης διαμαρτυρίας τους, θα ξεφύγουν για λίγο από την καταπιεστική καθημερινότητα, θα επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις τους, θα μετρήσουν κέρδη και απώλειες και, μέσα από εντάσεις αλλά και πολύ χιούμορ, θα ανακαλύψουν ξανά την αλληλεγγύη και το όραμα της ελευθερίας.